

Handläggare: Gunilla Olofsson
Telefon: 508 25 605

Till
Socialtjänstnämnden

Svar på skrivelse angående gemensam arbetsgrupp för samverkan mellan skola och socialtjänst från Ulf Kristersson (m) m.fl.

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Dag Helin

Tina Heinsoo

Sammanfattning

Ulf Kristersson (m), Lena Kling (fp), Dikran Dison (kd) och Jonas Naddebo (c) föreslår i en skrivelse till socialtjänstnämnden 2008-02-14 att en gemensam arbetsgrupp ska tillsättas av utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen med uppdrag att kartlägga möjligheter och brister i nuvarande samverkan mellan skola och socialtjänst kring utsatta barn och unga. Samma skrivelse har ställts till utbildningsnämnden av Lotta Edholm (fp) m.fl. Socialtjänstförvaltningen föreslår, med hänvisning till pågående diskussioner i den s.k.15-gruppen (central samverkansgrupp mellan skola och socialtjänst inom Stockholms stad) och dess beredningsgrupper kring hur samverkan kan förbättras mellan förskola/skola och socialtjänsten m.fl., att uppdragen ges till befintliga övergripande samverkansforum.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan mellan socialtjänstförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor och utbildningsförvaltningens grundskoleavdelning.

Bakgrund

Ulf Kristersson (m), Lena Kling (fp), Dikran Dison (kd) och Jonas Naddebo (c) föreslår i en skrivelse till socialtjänstnämnden 2008-02-14 att en gemensam arbetsgrupp ska tillsättas av utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen med uppdrag att kartlägga möjligheter och brister i nuvarande samverkan mellan skola och socialtjänst kring utsatta barn och unga. Fokus för arbetsgruppens arbete ska vara det enskilda barnets rättigheter. Arbetsgruppen föreslås snarast återkomma till respektive nämnd med förslag på nya samverkansformer. Samma skrivelse har ställts till utbildningsnämnden av Lotta Edholm (fp) m.fl. I skivelsen framhålls att skolans och socialtjänstens utgångspunkt måste vara, att så långt som möjligt samverka kring ett utsatt barn för att öka barnets möjligheter till stöd och hjälp i ett tidigt skede, utan att frånta föräldrarna ansvaret för sina barn.

Förvaltningens synpunkter

Lagstiftningen

Myndigheter har, enligt 6 § i förvaltningslagen, en allmän skyldighet att samverka. Skyldigheten gäller särskilt kring frågor som rör barn som riskerar att fara illa eller far illa. Den 1 juli 2003 infördes nya bestämmelser om skyldigheter att samverka kring ovanstående målgrupper. För att socialtjänsten ska kunna ta det yttersta ansvaret för att barn och unga som far illa får stöd och skydd, förtydligades flera lagar kring anmälnings- och uppgiftsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL). Bestämmelser infördes i skollagen, polislagen och hälso- och sjukvårdslagen om skyldigheten att anmäla och att lämna uppgifter till socialnämnden. Socialtjänstlagen och övriga berörda lagstiftningar, kompletterades också med bestämmelser om samverkan i övergripande frågor där socialnämnden fick ansvaret för att aktivt verka för att sådan samverkan kommer tillstånd. Med anledningen av den förändrade lagstiftningen fick Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen och Myndigheten för skolutveckling ett gemensamt uppdrag att utveckla en nationell strategi för samverkan. Myndigheterna har sedan kompletterat den nationella strategin med en fördjupnings- och diskussionsdel, för att öka stödet vid tillämpningen av strategin och gemensamt gett ut strategin som en skrift (*Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa (2007)*).

Utbildningsförvaltningens översyn

Under våren 2007 genomförde utbildningsförvaltningen en kartläggning av skolans samverkanspartner och kring vilka frågor som samverkan vanligtvis sker. Översynen gjordes tillsammans med en arbetsgrupp bestående av några förskolechefer och rektorer, representanter från individ- och familjeomsorgen vid några stadsdelsförvaltningar samt från socialtjänstförvaltningen. Utbildningsförvaltningen konstaterade tre nivåer för samverkan:

- Lokal skol-/stadsdelsnivå där rektor/skola samverkar med stadsdelsförvaltningens olika verksamheter och övriga lokala samverkanspartners kring både generella frågor och enskilda individer.
- Strategisk nivå, där utbildningsförvaltningens driftansvariga chefer samverkar kring specifika frågor med externa parter som t.ex. statliga myndigheter och ideella föreningar.
- Övergripande samverkan på stadsnivå. Forum för denna nivå är den s.k. 15-gruppen med representanter från samtliga stadsdelsförvaltningar och utbildningsförvaltningen. 15 -gruppen leds av en stadsdelsdirektör. Till 15-gruppen har också knutits tre beredningsgrupper. Två av beredningsgrupperna leds av stadsdelsdirektörer och en av direktören för utbildningsförvaltningen. Beredningsgruppernas respektive huvudtema är:
 - Samverkan mellan förskola och skola
 - Kvalitetsarbete inom skolan
 - Samverkan mellan skolan och socialtjänst (individ- och familjeomsorg samt handikappomsorg), där bl.a. samverkansstrukturer kring barn och unga som riskerar att fara illa eller far illa och ”barn och ungdomar med särskilda behov” diskuteras.

Förvaltningens förslag

Inom ramen för 15-gruppens uppdrag (och beredningsgruppernas) diskuteras gemensamma frågor som t.ex. rutiner för samverkan och hur man kan tydliggöra ansvarsgränser. I beredningsgruppen kring ”samverkan mellan skola och socialtjänst” har en snabbinventering gjorts av hinder för samverkan och idéer kring hur samverkan kan förbättras. Inventeringen avsåg samverkan ur ett brett perspektiv, från förebyggande aktiviteter, till samverkan kring enskilda barn och unga som far illa. Utifrån inventeringen framkom bl.a. följande områden att arbeta vidare med:

- Ansvarsfördelningen mellan skola och socialtjänst.
- Det ekonomiska ansvaret måste tydliggöras.
- Nya strukturer för samarbete måste skapas.
- Stadsdelarnas och skolornas upptagningsområden överensstämmer inte.
- Olika mål och indikatorer för kommunens skolor och fristående skolor.
- Samlat ansvar för stadens flyktbarn saknas.
- Gemensamma kompetenssatsningar behövs.

Inventeringen visade vidare på oklarheter avseende övergripande styrning och ansvar vid gemensamma uppdrag för skola och socialtjänst, som t.ex. att arbeta förebyggande. Oklarheterna innefattade skolor oavsett skolform d.v.s. även de fristående skolorna och skolor på gymnasienivå.

Ett exempel på konsekvenser av oklarhet kring ansvar och finansiering, är de s.k. skolenheter, som tidigare fanns på flera av stadens stadsdelsförvaltningar och som arbetade med tidiga insatser riktade till skolelever som riskerade en negativ utveckling. När ansvaret för grundskolan flyttades över till utbildningsnämnden lades i princip alla skolenheterna ned. På en stadsövergripande nivå behövs tydlighet kring ansvar och finansiering för att insatser som ÖPP (Örebro preventionprogram) och KOMET inte också ska läggas ner p.g.a. oklarheter i finansieringsfrågan och driftsansvaret.

Svårigheter som lyfts fram i den lokala samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa eller far illa, är bl.a. att eleverna i skolorna idag inte endast kommer från den stadsdel där skolan är belägen, utan från hela staden och dessutom från andra länskommuner. Skolan (rektorn) måste därför ha samverkansrutiner med flera stadsdelsförvaltningar/kommuner. Vissa stadsdelsförvaltningar måste å sin sida ha samverkansrutiner med ett 30-tal skolor belägna i stadsdelen samt dessutom med skolor i andra stadsdelar/kommuner där elever, bosatta i stadsdelen, går i skolan. Den generella uppfattningen är dock att samverkan fungerar när det gäller ett enskilt barn som far illa.

Socialtjänstförvaltningen föreslår, med hänvisning till pågående diskussioner i 15-gruppen och dess beredningsgrupper kring hur samverkan kan förbättras mellan förskola/skola och socialtjänsten m.fl., att uppdragen som formuleras i skrivelsen, ges till dessa befintliga övergripande samverkansforum. I 15-gruppen och dess beredningsgrupper finns representanter från samtliga stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen samt några rektorer, vilket är av stor betydelse för spridning av goda exempel samt för att kunna identifiera ytterligare oklarheter och förbättringsområden i nuvarande ansvarsområden och samverkansformer. Förvaltningens bedömning är vidare att 15-gruppen bör få i uppdrag att återrapporera till samtliga berörda nämnder om hur diskussioner och arbete med att hitta förbättringar kring samverkansfrågorna fortskrider.

I Bilaga